

5.11.2021

VN/17710/2020

VN/17710/2020-STM-4

Statsunderstöd för ersättning av vissa kostnader för tryggheten av hälsosäkerheten i samband med COVID-19

Social- och hälsovårdsministeriet utlyser statsunderstöd för ersättning av kostnader som beror på tryggheten av hälsosäkerheten vid gränserna under covid-19-epidemin. Det är fråga om en kompletterande utlysning till den utlysning av statsunderstöd som ursprungligen kunde sökas 11.11–9.12.2020 och som utlystes på nytt 11.3–8.4.2021. De ansökningar som lämnats in inom den ursprungliga ansökningstiden och ansökningstiden för den nya utlysningen har redan avgjorts.

Statsunderstödet utlyses på nytt eftersom alla de som är berättigade till ersättning inte har ansökt om det. På grund av understödets karaktär är det motiverat att alla som kan tänkas ansöka om understöd har en faktisk möjlighet att söka understödet. De snabba förändringar i den faktiska verksamheten vid gränsövergångsställena som hänför sig till coronapandemin och hälsosäkerheten vid gränserna har kunnat resultera i att vissa potentiella sökande haft försämrade möjligheter att ansöka om understöd för kostnader som uppkommit för dem. Regeringen har förbundit sig att ersätta alla de kostnader för hälsosäkerhetsåtgärder vid gränsövergångsställena som orsakats av coronapandemin.

Understödet kan användas för kostnader som uppkommit under tiden 16.3.2020–1.7.2021. Understödet kan sökas av kommuner, samkommuner, Ålands landskapsstyrelse och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), om det för dem har uppstått kostnader för tryggheten av hälsosäkerheten vid gränsövergångsställen på det sätt som avses nedan.

Bakgrund

Enligt 7 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ankommer den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av bekämpningen av smittsamma sjukdomar på social- och hälsovårdsministeriet. Ministeriet svarar för den rikstäckande beredskapen för störningar inom hälso- och sjukvården eller för hot om sådana, och för ledarskapet i dessa situationer. Institutet för hälsa och välfärd (THL) är nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar är kommunerna inom sina områden skyldiga att organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverken ska enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område.

Enligt 79 § kan staten bidra till betalningen av kostnaderna för upprätthållandet av den beredskap som behövs för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och kostnaderna för hälso- och sjukvården på det sätt som anges i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen. Enligt 38 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) kan staten medverka i upprätthållandet av den beredskap som behövs inom hälso- och sjukvården och i hanteringen av exceptionella situationer genom att finansiera sådan verksamhet som det av särskilda skäl är ändamålsenligt att finansiera med statsmedel.

Regeringen drog den 13 juli 2020 upp riktlinjer för en gemensam arbetsgrupp vid ministerierna som ska sörja för hälsosäkerheten vid gränsövergångsställena. Målet för den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta

arbetsgruppen var att säkerställa ett smidigt samarbete mellan myndigheterna och olika aktörer vid bekämpningen av coronaepidemin på gränsövergångsställena.

Sedan juli 2020 har arbetsgruppen samordnat utarbetandet av planer för att öka hälsosäkerheten vid gränsövergångsställena. I de planer som kommunerna och samkommunerna utarbetade beskrevs de åtgärder, såsom rådgivning för resenärer och allmän rådgivning, kommunal hälsorådgivning, coronatestning och andra åtgärder, som syftar till att förhindra spridningen av coronaviruset via gränskontrollerna.

För att fortsätta det arbete som inleddes 2020 tillsatte social- och hälsovårdsministeriet en ny samarbetsgrupp för gränsövergångsställena den 1 januari 2021. Arbetsgruppens mål var att säkerställa myndigheternas verksamhet och samarbete vid gränserna i anknytning till coronaepidemin samt det enhetliga genomförandet av de åtgärder som krävs för hälsosäkerheten vid gränsövergångsställena.

Den 11 januari 2021 rekommenderade Institutet för hälsa och välfärd att den testning som utförs vid gränsövergångsställena för att hindra smittspridningen av coronaviruset ska utvidgas så att samtliga resenärer antingen ska testas när de anländer till Finland eller ha ett intyg över ett negativt resultat av ett test som tagits högst 72 före inresan. Med anledning av rekommendationen uppmanade social- och hälsovårdsministeriet gränsövergångsställenas kommuner och samkommuner att effektivisera testningsverksamheten vid gränserna.

Arbetsgruppens mandat löpte ut den 31 augusti 2021. Det understöd som nu beviljas baserar sig dock på den tid då arbetsgruppens mandat ännu gällde och de åtgärder som vidtogs vid gränserna följde arbetsgruppens styrning.

Godtagbara kostnader

Det finanspolitiska ministerutskottet fastställde den 26 augusti 2020 att kommunernas kostnader för tryggheten av hälsosäkerheten vid gränsövergångsställena ska ersättas till fullt belopp i enlighet med de faktiska kostnader som godkänts av statsbidragsmyndigheten. Således krävs ingen självfinansieringsandel. Kostnaderna ersätts till den del verksamheten grundar sig på social- och hälsovårdsministeriets ålägganden och styrning och hänför sig till åtgärderna på gränsövergångsstället. Verksamheten ska vara lönsam och de ersatta kostnaderna ska grunda sig på faktiska utgifter enligt bokföringen och får inte inkludera interna marginaler, varvid kostnaderna får ersättas till högst det belopp som motsvarar de kostnader som uppstått.

Statsunderstöd beviljas för personalkostnader, kostnader för material och utrustning, utgifter för lokaler och transport- och logistikutgifter. Till personalkostnader räknas personalkostnader i anknytning till den praktiska planeringen, samordningen och rapporteringen av verksamhetsmodellen, utgifter för provtagning och för hantering och analysering av prover och provsvar samt personalkostnader som gäller transporten, bearbetningen och förstöringen av prover. Dessutom beviljas statsunderstöd för utgifter för provtagningsredskap. Utgifterna kan bland annat innefatta hyror för utrustningskapacitet, lokalhyror, personalkostnader, verksamhetsanslag, det vill säga exempelvis de material för provtagning och laboratorieanalyser (reagenser osv.) som behövs för diagnostiseringen. Från och med början av 2021 har understödet också kunnat användas för att ersätta kostnader för tjänster eller lokaler på flygfält som anskaffats av Finavia och som baserar sig på avtal mellan Finavia och den kommun eller samkommun som söker understöd. De kostnader som ersätts med understödet bör anknyta direkt till hälsosäkerheten vid gränserna. När det gäller 2020 har kostnaderna i fråga om Finavias verksamhet ersatts av finansministeriet.

På ersättningen av kostnader tillämpas statsunderstödslagen (688/2001). Statsunderstöden beviljas enligt prövning och social- och hälsovårdsministeriet justerar beloppet av understödet vid bedömningen av de planerade åtgärdernas ändamålsenlighet och de uppskattade kostnadernas skälighet. Efter att ha mottagit ansökan bedömer social- och hälsovårdsministeriet således ännu till vilka delar och i vilken omfattning de kostnader som orsakats av verksamheten kan ersättas.

Statsunderstödet bör användas med beaktande av de villkor som angetts i understödsbeslutet och de eventuella övriga anvisningar som social- och hälsovårdsministeriet gett om den verksamhet som ersätts genom understödet.

Kostnader som inte godtas

Kostnader för vården av coronapatienter, karantän eller transport av personer som försatts i karantän räknas inte till denna separata ersättning. Inte heller inkvartering av personer som försatts i karantän, resor till karantänplatsen eller övriga kostnader som beror på att personer försatts i karantän ersätts inom ramen för detta anslag.

Vid bedömningen av testningskostnadernas storlek och testningsbehovet beaktar man att HUS kan öka testningskapaciteten vid gränserna. Kostnaderna för användningen av den testningskapacitet som HUS erbjuder och som HUS får ersättning för genom ett separat statsunderstödsbeslut kan ersättas med detta understöd endast till den del de är faktiskt uppkomna kostnader.

Med understödet ersätts inga sådana kostnader som redan ersätts genom någon annan offentlig finansiering.

Statsunderstödet belopp och användningstid

De kostnader som orsakas kommunerna täcks med medel under moment 33.70.22 (Övervakning av smittsamma sjukdomar, reservationsanslag 2 år) i statsbudgeten för 2020. Det anslag som reserverats för denna kompletterande utlysning av statsunderstöd uppgår till cirka 3,8 miljoner euro.

Användningstiden för understödet är 16.3.2020–1.7.2021.

Ansökan om understöd

Ansökningstiden för understödet är 5.11.2021-26.11.2021 kl. 16.15.

Understöd söks skriftligen hos social- och hälsovårdsministeriet på den ansökningsblankett som finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats (https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet). Till ansökningsblanketten ska fogas en budget för verksamheten och en beskrivning av den verksamhet som ska genomföras med understödet. För upprättandet av en budget rekommenderar vi den budgetmodell som finns på webbplatsen, men det går också att bifoga en fritt formulerad budget med så detaljerade uppgifter som möjligt och med förklaringar. Utbetalning av beviljade understöd söks separat med stöd av stödbeslutet. De kostnader som orsakats stödmottagaren granskas närmare i samband med behandlingen av utbetalningsansökan.

Ansökan med referensen VN/17710/2020 ska sändas till social- och hälsovårdsministeriet på adressen kirjaamo.stm@gov.fi. Ansökan ska ha inkommit före ansökningstiden gått ut. Ansökningar som kommit in efter utsatt tid behandlas inte.

Ytterligare information

Pekka Tulokas, beredskapsdirektör, e-post fornamn.efternamn@gov.fi, tfn 0295 163 202

(frågor som gäller den verksamhet som genomförs med stödet)

Krista Lyyra, specialsakkunnig, e-post fornamn.efternamn@gov.fi, tfn 0295 163 587

(frågor som gäller den verksamhet som genomförs med stödet)

Maaria Kuisma, jurist, e-post fornamn.efternamn@gov.fi, tfn 0295 163 538

(frågor om statsunderstödsprocessen)

Sändlista

För kännedom De som nämns i brevet